

Rıdvan UZ
Çanakkale Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de su krizi, kuraklık ve tarımsal sulama alanında yaşanan sorunların nedenlerinin araştırılması; kişi başına düşen kullanılabilir su miktarındaki azalma, iklim değişikliği, yağış rejimindeki düzensizlikler, yeraltı su kaynaklarının bilinçsiz kullanımı, baraj, gölet ve sulama altyapılarının yeterliliği, vahşi sulama, modern basınçlı sulama sistemlerine geçiş, tarımsal ürün deseninin su kaynaklarıyla uyumu, belediyelerde içme suyu kayıp-kaçak oranları, içme ve kullanma suyu temini, atıksu arıtma ve yeniden kullanım imkânları, havza bazlı su yönetimi, kuraklık erken uyarı sistemleri, çiftçilerin sulama maliyetleri ve kamu kurumları arasındaki koordinasyon eksikliklerinin tespit edilmesi; su kaynaklarını, tarımsal üretimi, gıda güvenliğini ve yurttaşların sağlıklı suya erişim hakkını koruyacak etkin, bilimsel, adil, şeffaf ve bütüncül politikaların belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve İçtüzüğü’nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.
09/06/2026

Rıdvan UZ
İYİ Parti Çanakkale Milletvekili

Rıdvan UZ
Çanakkale Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

GEREKÇE

Su, yalnızca doğal kaynak değil; yaşam hakkının, gıda güvenliğinin, tarımsal üretimin, halk sağlığının, kırsal kalkınmanın ve milli güvenliğin temel unsurudur. Su yoksa tarım yoktur; tarım yoksa gıda yoktur; gıda yoksa bağımsızlık eksik kalır. Bu nedenle Türkiye'nin su krizi, kuraklık ve tarımsal sulama sorunu yalnızca çevre politikalarının değil, doğrudan devlet aklının ve gelecek planlamasının merkezinde ele alınmalıdır.

Türkiye su zengini bir ülke değildir. Türkiye'nin teknik ve ekonomik olarak kullanılabilir su potansiyelinin yaklaşık **112 milyar metreküp** olduğu, kişi başına düşen yıllık kullanılabilir su miktarının ise 2025 nüfus verileri dikkate alındığında yaklaşık **1.301 metreküp** düzeyine gerilediği belirtilmektedir. Bu seviye, su zengini ülkeler için kabul edilen 1.700 metreküplük eşiğin altında olup Türkiye'nin su stresi yaşayan ülkeler arasında değerlendirilmesine yol açmaktadır. Nüfus artışı, kentleşme, iklim değişikliği ve yanlış su kullanımı devam ederse bu riskin daha da ağırlaşacağı açıktır.

TÜİK'in 2024 Su ve Atıksu İstatistikleri'ne göre Türkiye'de belediyeler tarafından su kaynaklarından **7,5 milyar metreküp** su çekilmiştir. Aynı istatistikler, belediye nüfusunun içme ve kullanma suyu şebekesiyle hizmet alma oranının **yüzde 98,8** olduğunu göstermektedir. Ancak şebekeye erişim tek başına yeterli değildir; suyun kalitesi, kesintisizliği, kayıp-kaçak oranları, arıtma kapasitesi ve kurak dönemlerde sürdürülebilirliği ayrıca değerlendirilmelidir.

Türkiye genelinde 2024 yılında su kaynaklarından toplam **20,3 milyar metreküp** su çekildiği, alıcı ortamlara ise **17,2 milyar metreküp** atık su deşarj edildiği kamuoyuna yansımıştır. Bu tablo, su yönetiminin yalnızca su temini değil; atıksu arıtma, yeniden kullanım, havza koruma, kirlenmenin önlenmesi ve su döngüsünün bütüncül yönetimiyle birlikte ele alınması gerektiğini göstermektedir.

Kuraklık, Türkiye'nin su krizini derinleştiren en önemli başlıklardan biridir. Meteoroloji Genel Müdürlüğü, Standart Yağış İndeksi ve Normalin Yüzdesi yöntemleriyle aylık, üç aylık, altı aylık, yıllık ve daha uzun dönemli kuraklık analizleri yayımlamaktadır. 2026 Nisan ayı meteorolojik kuraklık analizleri ve su yılı yağış raporları, kuraklığın bölgesel ve dönemsel olarak izlenmesi gerektiğini göstermektedir. Yağışların bazı dönemlerde normalin üzerinde gerçekleşmesi, Türkiye'nin yapısal su stresi gerçeğini ortadan kaldırmamaktadır; çünkü su yönetimi yalnızca yağışın miktarıyla değil, yağışın zamanı, havzalara dağılımı, depolanması ve verimli kullanılmasıyla ilgilidir.

Tarımsal sulama, su krizinin merkezinde yer almaktadır. DSİ verilerine göre Türkiye'de yaklaşık **8,5 milyon hektar** ekonomik olarak sulanabilir tarım alanı bulunmaktadır ve bunun yaklaşık **yüzde 81,9'u** sulanabilir durumdadır. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın Tarımsal Sulama Sektör Politika Belgesi'nde ise dünya genelinde su kullanımının yaklaşık yüzde 69'unun tarımda gerçekleştiği, Türkiye'de de tarımsal sulamanın su kaynakları üzerindeki en büyük

Rıdvan UZ
Çanakkale Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

baskı alanlarından biri olduğu belirtilmektedir. Bu nedenle tarımsal sulama politikası, gıda güvenliği kadar su güvenliği açısından da belirleyicidir.

Türkiye’de birçok bölgede hâlâ salma/vahşi sulama yöntemlerinin kullanılması, su kaybını artırmakta, toprakta tuzlanma ve verim kaybına yol açmakta, enerji maliyetlerini yükseltmekte ve yeraltı su kaynakları üzerindeki baskıyı büyötmektedir. Basınçlı sulama, damla sulama, yağmurlama sistemleri, akıllı sulama teknolojileri, kapalı kanal sistemleri ve modern sulama altyapıları yaygınlaştırılmadan tarımsal üretimde sürdürülebilirlik sağlanamaz. Su artık eski usul harcanacak bir bolluk değil; hesapla, bilimle ve disiplinle yönetilecek stratejik bir varlıktır.

Yeraltı sularının bilinçsiz kullanımı da ayrıca araştırılması gereken ağır bir sorundur. Kuraklık dönemlerinde çiftçinin çaresizlikle yeraltı suyuna yönelmesi, ruhsatsız kuyular, derin sondajlar, kontrolsüz çekim ve havza bazlı denetim eksiklikleri; obruklar, kaynak kuruması, ekosistem bozulması ve tarımsal üretim riskleri doğurmaktadır. Konya Kapalı Havzası başta olmak üzere birçok havzada yeraltı su seviyelerinin düşmesi, yalnızca bugünkü üreticinin değil, gelecek kuşakların da hakkını tüketmektedir.

Tarımsal ürün deseni ile su varlığı arasındaki uyumsuzluk da su krizini büyötmektedir. Su fakiri havzalarda yüksek su tüketen ürünlerin teşvik edilmesi, su kaynakları üzerinde ağır baskı yaratmaktadır. Ürün deseni planlaması yapılırken yalnızca piyasa fiyatı değil; havzanın su kapasitesi, iklim projeksiyonları, toprak yapısı, yeraltı su durumu, çiftçinin gelir ihtiyacı ve gıda güvenliği birlikte değerlendirilmelidir. Aynı tarlaya aynı ezberle ürün ektiren anlayış, suyu da toprağı da yorar.

Çiftçilerin sulama maliyetleri de tarımsal üretimi doğrudan etkilemektedir. Elektrik, mazot, sulama birliğı ücretleri, bakım-onarım giderleri, borçluluk ve modern sulama sistemlerine geçiş maliyetleri üreticinin üzerinde ciddi baskı oluşturmaktadır. Çiftçi suyu verimli kullanmak istese bile damla sulama sistemine, enerji verimli pompaya, kapalı sistem altyapısına veya uygun finansmana erişemiyorsa, su tasarrufu çağrısı sahada karşılıksız kalır. Devlet, “az su kullan” demekle yetinemez; çiftçiye o dönüşümü yapacak imkânı da vermek zorundadır.

Belediyelerde içme suyu kayıp-kaçak oranları da su yönetiminin en kritik alanlarından biridir. Şebekeye verilen suyun önemli bir bölümünün eski altyapı, kaçak kullanım, arıza, basınç yönetimi yetersizliğı ve ölçüm eksiklikleri nedeniyle kaybedilmesi, kuraklık dönemlerinde şehirleri daha kırılgan hâle getirmektedir. Bazı büyükşehirlerde kayıp-kaçak oranlarının düşürölmesine yönelik olumlu çalışmalar yapılmakla birlikte, ülke genelinde belediyelerin altyapı yatırımı, finansman, teknik personel ve veri paylaşımı bakımından ciddi farklılıklar bulunmaktadır.

Atıksuyun yeniden kullanımı, yağmur suyu hasadı ve gri su sistemleri de Türkiye’nin su politikasında daha güçlü yer almalıdır. Arıtılmış atıksuyun tarımsal sulamada, sanayide,

Rıdvan UZ
Çanakkale Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

peyzaj sulamasında ve uygun alanlarda yeniden kullanılması; temiz su kaynakları üzerindeki baskıyı azaltabilir. Ancak bunun için arıtma tesislerinin kapasitesi, su kalitesi standartları, çiftçilerin kabulü, altyapı maliyetleri ve halk sağlığı riskleri bilimsel biçimde yönetilmelidir.

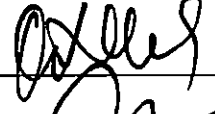
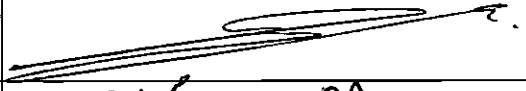
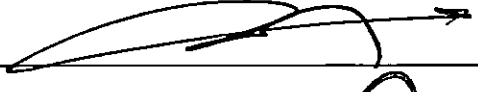
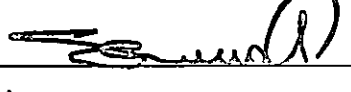
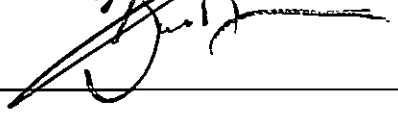
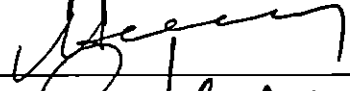
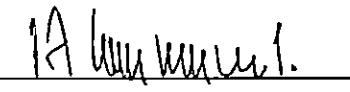
Su krizi yalnızca teknik altyapı meselesi değildir; kurumlar arası koordinasyon meselesidir. Tarım ve Orman Bakanlığı, DSİ, Meteoroloji Genel Müdürlüğü, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, belediyeler, il özel idareleri, sulama birlikleri, tarımsal kooperatifler ve üretici örgütleri arasında etkin veri paylaşımı ve ortak planlama yapılmadan su yönetimi parçalı kalmaktadır. Su havzayla akar; bürokrasiyle bölünürse yönetilemez.

Bu kapsamda kişi başına düşen kullanılabilir su miktarı, havza bazlı su bütçeleri, baraj ve gölet dolulukları, yeraltı su seviyeleri, ruhsatlı ve ruhsatsız kuyular, tarımsal sulama yöntemleri, modern sulama altyapısının yaygınlığı, sulama birliklerinin mali ve idari yapısı, çiftçilerin sulama maliyetleri, belediyelerin kayıp-kaçak oranları, atıksu arıtma ve yeniden kullanım kapasitesi, ürün deseni ve kuraklık erken uyarı sistemleri Meclis tarafından bütün yönleriyle araştırılmalıdır.

Su krizi kapıya dayandığında değil, kapıya dayanmadan önce yönetilmelidir. Kuraklık geldiğinde tankerle su taşımak, çiftçinin ürünü kuruduktan sonra destek açıklamak, şehirlerde kesinti başladıktan sonra tasarruf çağrısı yapmak geç kalmış politikalar. Su yönetimi günü kurtarma işi değil; nesiller arası emanet meselesidir.

Türkiye’de su krizi, kuraklık ve tarımsal sulama çıkmazının tüm boyutlarıyla araştırılması; su kaynaklarının havza bazında korunması, tarımsal sulamada modern sistemlere geçişin hızlandırılması, ürün deseninin su varlığına göre planlanması, belediyelerde kayıp-kaçak oranlarının azaltılması, yeraltı su kaynaklarının denetim altına alınması, atıksuyun yeniden kullanımının yaygınlaştırılması ve yurttaşların sağlıklı, güvenilir ve sürdürülebilir suya erişimini sağlayacak kalıcı politikaların geliştirilmesi amacıyla Meclis Araştırması açılması zorunludur.

Anayasa’nın 98’inci ve İçtüzüğü’nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

ADI VE SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZASI
Ömer KARAKAŞ	AYDIN	
YASİN ÖZTÜRK	DENİZLİ	
Yücel AĞSLAN	ANKARA	
M. Cihan PAĞACI	İSTANBUL	M. Cihan Pağacı
Ayülce Türker Taş	Adana	O. L. ...
Y. Şevket Türkoglu	Bursa	
Burhanin İbanoğlu	Merin	B. Karaman
Turan Yalçın	Aksaray	
Selcan Taşcı	Tekirdağ	
Şenol Sunat	Manisa	
Metin Ergün	Muş	M. E. G.
M. Mustafa Gürbüz	G. Antep	
Burak Dalgın	Balıkesir	
Hilmen Kırkpınar	İzmir	
Yavuz Aydın	Trabzon	
Hasan Toktaş	Bursa	
Mehmet Atılın	Edirne	
Lütfullah Kayar	Yozgat	
A. Şefik Çirkin	Haray	
A. Esref Fakırbaba	Ankara	1A ...